

2016. MÁRCIUS 31.

HAZUGSÁGOK ÉS ZÖLDSÉGEK HELYETT VALÓS TÉNYEK PAKS II-RŐL MAGYARORSZÁGON.

A NUKLEÁRIS SZAKMA HATALMAS TUDÁSSAL RENDELKEZIK

Hárfás Zsolt

A két új paksi blokk nélkül a villamosenergia-import (ami valóban függőséget jelent) tovább növekedne, és ennek mértéke már nemzetgazdasági, nemzetbiztonsági kockázatokat hordozna.

Magyarországon évről évre növekszik a villamosenergia-import részaránya, amely jelenleg az áramfogyasztás harmadát teszi ki, miközben növekszik a fogyasztás. Ennek ellenére egyre kevesebb hazai erőmű termel, ami miatt 2030-ig mintegy hétezer megawatt új kapacításra lesz szükség annak érdekében, hogy biztonságosan ki lehessen elégíteni a fogyasztói igényeket. A szükséges új kapacitásból Paks II blokkjai csak 2400 megawatt teljesítményt fognak képviselni, ezért további 4600 megawatt új (megújuló, gázüzemű stb.) kapacitásról kell majd gondoskodni a biztonságos ellátás érdekében.

Nem véletlen, hogy a 2011 végén elfogadott Nemzeti energiasztratégia világosan kijelöli az utat a paksi atomerőmű kapacitásának fenntartásával és a két új blokk építésével kapcsolatban, illetve az energiamixet illetően. Magyarország számára tehát alapvető nemzeti és stratégiai érdek Paks II megépítése, mint ahogy az is, hogy az erőmű 100 százalékos állami tulajdonban legyen, ami ebben a konstrukcióban, az orosz hitelezéssel megvalósítható. Mindezt azért szükséges előrebocsátani, mert a Paks II projekt ellenzői ezeket a tényeket figyelmen kívül hagyva időről időre úgy próbálják beállítani a paksi kapacitás fenntartását célzó beruházást, mint ami növeli az ország kitettséget és függőségét Oroszországtól.

Legutóbb az európai zöldek Budapesten tartott Oroszország az európai energiapiacra, című konferenciáján ismertettek egy, az európai országok energiafüggőségét vizsgáló tanulmányt, amelyet egy bizonyos Policy Solutions nevű, széles körben ismeretlen tanácsadó cég készített. Ebben a Roszatomot is megpróbálták az állítólagos orosz befolyásszerzés eszközeként beállítani. Egyebek közt elhangzott, hogy úgymond „az EU-nak tanácsos lenne védekeznie a Roszatom térnyerése ellen...”, mindeközben olyan nyilvánvaló valótlanosságok hangzottak el, mint hogy „az orosz atomerőműveket csak orosz szakemberek tudják biztonságosan üzemeltetni...”, vagy hogy „Paks II állami támogatás nélkül nem térülne meg, a magyar energiapolitika pedig európai léptékben is kockázattá vált”.

Márpedig a két új paksi blokk nélkül a villamosenergia-import (ami viszont valóban függőséget jelent) tovább növekedne, és ennek mértéke már nemzetgazdasági, nemzetbiztonsági kockázatokat hordozna. A képtelen állításokat cáfolja a paksi atomerőmű harmincéves működése. Az erőmű orosz–magyar együttműködésben valósult meg. Magyarországon aligha érezhetett bárki is bármiféle függőséget, az erőművet nem lehet Moszkvából kikapcsolni. A működés során egyszer sem fordult elő, hogy az orosz fél ne szállított volna fűtőanyagot. Mindeközben mélyen hallgatnak az ellenzők arról, hogy a megújuló energiaforrások létehez

elengedhetetlen beruházási, átvételi és egyéb állami támogatások miatt is eshetnek állami támogatásként más megítélés alá.

De vegyük sorra a zöldek állításait! Miféle függésről vagy kitettségről lehet a nukleáris üzemanyag esetében beszélni, ha ez a fajta üzemanyag könnyen készletezhető, a gáztól eltérően Pakson kétéves tartalékkal rendelkeznek belőle? De menjünk tovább: ha szállítói oldalról nézzük a kérdést, milyen orosz függőségről lehet beszélni, ha van alternatíva? Paks II esetében egy háromoldalú, az EU által is aláírt üzemanyag-szállítási megállapodás szentesíti az európai előírásoknak megfelelően az alternatív szállítás lehetőségét, miközben Magyarország minden biztonsági, hulladékkezelési, gazdasági és műszaki kérdésben egyeztetett és egyeztet a jövőben is az Európai Unióval?

Ami a kompetenciákat illeti: aligha kell bárkit is meggyőzni arról, hogy Magyarországon a nukleáris szakma hatalmas tudással rendelkezik. Magyar szakemberek végezték el a paksi blokkok teljesítménynövelésével és üzemidő-hosszabbításával kapcsolatos munkálatokat, a Fukushima utáni célzott biztonsági felülvizsgálattal kapcsolatos feladatokat, amelyek igazolták, hogy a paksi atomerőmű már jóval Fukushima előtt is megfelelt ezeknek a követelményeknek. A hazai szakemberek felkészültségének kiváló példája a 15 hónapos üzemanyagciklus bevezetése, ami a nyomott vizes paksi blokk típus esetében egyenesen unikum. Aligha lehet kétséges bárki előtt, hogy ezzel a tudással a magyar szakemberek képesek lesznek biztonságosan üzemeltetni az új blokkokat. Paks II ellenzői ingoványos terepre tévednek akkor is, amikor a projekt megtérülésével, valamint az orosz hitel nagyságával és visszafizetésével foglalkoznak. Az orosz állami hitel eleve beruházási hitel, szemben a 2008-ban és 2009-ben Magyarország által a Nemzetközi Valutaalaptól és az Európai Bizottságtól felvett 14,3 milliárd euróval. A magyar kormány már 2013 augusztusában teljes mértékben törlesztette az IMF-hitelt, az Európai Bizottságnak pedig az utolsó részletet, 1,5 milliárd eurót 2016 áprilisában törleszti. Ennek fényében aligha okozhat gondot a 21 év alatt a 10 milliárd euró és kamatainak a visszafizetése, ráadásul a megtermelt áramból származó bevételekből.

Kormányzati nyilatkozatok szerint Paks II termelési egységkölsége a teljes, 60 éves üzemidőre számolva 15-17 forint/kilowatt/óra körül lesz. A 2014 februárjában elvégzett saját számításaim szintén közel 17 forint/kilowatt/óra árat eredményeztek a teljes üzemidőre vonatkoztatva. Ez a költség már tartalmazza azt a költségelemet is, amely Paks II jövőbeli hulladékkezelési/kiégett fűtőelem kezelési költségeinek a finanszírozását hivatott biztosítani. A hazai számítások mellett mértékadó nemzetközi szervezetek és pénzügyi körök is igazolták Paks II létjogosultságát. A Nemzetközi Energiaügynökség és a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség által publikált *Az áramtermelés tervezett költségei* 2015 című kiadvány is egyértelműen igazolja, hogy a gáz- és szénerőművekkel, de akár a megújulókkal is összehasonlítva messze az atomerőművek a legversenyképesebb áron termelő energiaforrások a teljes üzemidőt tekintve. A Rothschild Bankház által készített elemzés szintén azt igazolta, hogy Paks II bevételei bőven elegendőek lesznek minden költség fedezésére, beleértve a tőke, a tőke kamatai, az üzemanyag, az üzemeltetés, a karbantartás, a hulladékkezelés és a majdani leszerelés költségeit is.

Paks II zöld ellenzői ezt másképpen próbálják beállítani. A Jávor Benedek „gondozásában” megjelent, *Az évszázad beruházása? /Paks II./ Újabb nyugtalanító kérdések* című, 2016. februári összefoglalójuk szerint „a teljes kiegészítő költség elérheti az 1000 milliárdos nagyságrendet, ami negyedével növeli meg a bővítés tőkeszükségletét, miközben a bontási költség is tetemes lesz”. Mit gondoljunk viszont arról, hogy nem egészen egy hónap múlva, 2016 márciusában Jávor Benedek már arról beszélt, hogy „becslései szerint a járulékos beruházásokkal együtt az eredetileg 12 milliárd eurós költségvetés további 10 milliárd euróval nőhet, és ez már egészen más színbe helyezné állami támogatás szempontjából a projektet”? Hogy jól értsük: alig egy hónap alatt sikerült az 1000 milliárd forintból 10 milliárd eurót, azaz több mint 3000 milliárd forintot kreálni... Paks II valós gazdasági megítélése szempontjából nem szabad elfeledkeznünk a 40 százalékos hazai beszállítói lehetőségéről, a költségvetés bevételeiről, valamint az átlag 4,5 százalékos hitelkamatról sem, amely szintén rendkívül előnyös Magyarország számára. Hozzáteve, hogy az orosz hitel eredményeképpen olyan beruházási lehetőséget kapunk, amelynek GDP-növelő, munkahelyteremtő és versenyképességet növelő hatása lesz. Így pedig elmondhatjuk, hogy Paks II valóban az évszázad beruházása, a gazdaság hajtómotorja lesz hatvan éven keresztül.

Néhány héttel ezelőtt a Greenpeace egy látványosnak szánt akciót tartott a Hősök terén. Napelemes lámpákból egy atomjelet raktak ki, amely fokozatosan alakult át egy jelképes szélkerékké. A Greenpeace szerint az akció azt jelképezte, hogy az úgymond „veszélyes atomenergia használata helyett át kell térnünk a megújuló energiaforrások használatára, mely az egyedüli, környezeti és gazdasági szempontból is megfelelő megoldás a jövő energiaellátására”. Aki egy kicsit is ért az energetikához, az tudja, hogy a nap 24 órájában, reggel, délben, este és éjszaka is folyamatosan meg kell tudni termelni a fogyasztók által igényelt áramot. De vajon hogy gondolták ezt a szervezők, amikor a Greenpeace-akció közben a hazai szélenergiatermelés teljesítménye nulla volt? A Greenpeace akciója alatt is termelt Paks. Sajnálatos, hogy Paks II ellenzői valótlanosságokkal és csúsztatásokkal próbálják a közvéleményt meggyőzni arról, hogy az új blokkokra nincsen szükség. Be kellene látni, hogy a globális klímavédelmi, versenyképességi és ellátás-biztonsági célok elérése érdekében továbbra is csak egy energetikai út létezik, ez pedig az atomenergia és a megújuló energiaforrások közös útja.

A szerző energetikai szakmérnök, az Atomenergiainfó.hu szakértője